

บทที่ 5

อภิปราย

(Discussion)

5.1 捺รับยาเม็ดสมุนไพรต้านออกซิเดชัน

การตั้ง捺รับยาเม็ดสมุนไพรต้านออกซิเดชัน โดยเลือกผักพื้นบ้านมา 3 ชนิด คือ ผักต้าว เม็ก และกระโดน เนื่องจากมีข้อมูลที่ได้ศึกษามาแล้วว่ามีฤทธิ์ต้านปฏิกิริยาออกซิเดชันที่ดี (นิตยา พรหมเกตุ และ อภิรุจ เทียงโสม, 2547) ซึ่งฤทธิ์ต้านปฏิกิริยาออกซิเดชันดังกล่าวมีความสัมพันธ์ กับสารประกอบฟีโนลิก ในเบื้องต้นได้สกัดสารสำคัญจากผักสดทั้ง 3 ชนิด ในรูปสารสกัดหยาบ โดยสารสกัดหยาบจากผักกระโดนมีปริมาณมากที่สุด คือ ร้อยละ 10.68 ส่วนผักต้าวและเม็กมี ปริมาณสารสกัดหยาบเท่ากับ 7.90 และ 3.19 ตามลำดับ โดยปริมาณสารประกอบ ฟีโนลิกที่ ได้จากการต้ม ต้าว และเม็ก คิดเป็น 32.08 19.01 และ 9.72 mg. จาก 1 กรัมของผักสด ตามลำดับ เมื่อหานปริมาณสารประกอบฟีโนลิกด้วยวิธี Folin-Ciocalteu methods พบร่วางในสาร สกัดต้าว เม็ก และกระโดน 1 กรัม จะมีปริมาณสารประกอบฟีโนลิก 240.56 mg 305 mg และ 300 mg ตามลำดับ และทำการหาฤทธิ์ต้านปฏิกิริยาออกซิเดชันเบื้องต้น ด้วยวิธี DPPH Radical Scavenging Assay พบร่วางผักกระโดนมีฤทธิ์ต้านปฏิกิริยาออกซิเดชันดีที่สุด โดยมีฤทธิ์ใกล้เคียง กับวิตามินซี ($EC_{50} = 3.34$) และ trolox ($EC_{50} = 3.54$) ซึ่งสารสกัดกระโดนมีค่า EC_{50} เท่ากับ 4.32 ส่วนผักต้าวและผักเม็กมีค่า EC_{50} เท่ากับ 12.04 และ 16.45 ตามลำดับ

จากรายงานปริมาณโดยเฉลี่ยของสารประกอบฟีโนลิกที่คนจะได้รับต่อวัน พบร่วางอยู่ ในช่วง 20 – 1000 มิลลิกรัม¹⁴ ในงานวิจัยนี้จึงเลือกเตรียม捺รับยาเม็ดที่มีสารสกัดผักกระโดน 40 มิลลิกรัม ซึ่งจะได้สารประกอบฟีโนลิกเม็ดละ 12 มิลลิกรัม ดังนั้นในหนึ่งวันจำเป็นต้อง รับประทานอย่างน้อย 2 เม็ด แต่เมื่อทดสอบหาปริมาณสารประกอบฟีโนลิกของยาเม็ดแล้ว พบร่วาง มีค่าร้อยละการคืนกลับ (% recoveries) เท่ากับ 84.85 ดังนั้นการรับประทานวันละ 2 เม็ด อาจจะได้ปริมาณสารประกอบฟีโนลิกที่ไม่เทียบกับความต้องการของร่างกายในแต่ละ วัน ถ้าหัก捺รับนี้มีความกร่อนค่อนข้างสูง คือ มีค่าร้อยละของความกร่อน เท่ากับ 0.85 จึงมีการ พัฒนา捺รับขึ้นมาใหม่ โดยมีปริมาณสารสกัดกระโดนเพิ่มขึ้นเป็นเม็ดละ 80 มิลลิกรัม ซึ่งในหนึ่ง เม็ดจะมีปริมาณสารประกอบฟีโนลิกเท่ากับ 24 มิลลิกรัม และเมื่อทดสอบหาปริมาณ สารประกอบฟีโนลิกในยาเม็ดพบว่า มีค่าร้อยละการคืนกลับ (% recoveries) เท่ากับ 92.42 ดังนั้นหากรับประทานวันละ 1-2 เม็ด ก็น่าจะได้รับสารประกอบฟีโนลิกเพียงพอ กับความต้องการ

ใน 1 วัน อีกทั้งตัวรับนี้มีความกร่อนน้อยกว่าตัวรับแรก โดยมีค่าร้อยละของความกร่อนเพียง 0.06 ทั้งนี้เนื่องจากในตัวรับที่ 1 อาจใช้เวลาในการอบแกรนูลานา ทำให้แกรนูลที่ได้แห้งเกินไป จึงทำให้แกรนูลมีความกร่อนเกิดอนุภาคขนาดเล็กจำนวนมากในระหว่างการผสมและการตอกเม็ด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วแกรนูลที่ใช้สารยืดเค้าที่ละลายน้ำ ต้องการความชื้น 1 – 2% เพื่อที่จะตอกได้เป็นยาเม็ดที่ดี (หัดทรง ทัพพิพ, 2525 และ ยุพิน รุ่งเวชชุมวิทยา, 2525) ดังนั้นการที่แกรนูลมีความชื้นน้อยเกินไป จะทำให้แรงยืดเค้าในยาเม็ดมีน้อย ทำให้มีความแข็งน้อยไปด้วย จึงส่งผลให้มีความกร่อนสูง ซึ่งจะเห็นได้ว่าในตัวรับที่ 1 มีความแข็งน้อยกว่าตัวรับที่ 2 (ตัวรับที่ 1 มีความแข็งเฉลี่ย 4.50 kg ส่วนตัวรับที่ 2 มีความแข็งเฉลี่ย 5.92 kg) อย่างไรก็ตามค่าความแปรปรวนของน้ำหนัก ค่าการแตกตัว และค่าร้อยละของความกร่อนของยาเม็ดทั้ง 2 ตัวรับ ถือว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานตาม USP 27/NF 22

เนื่องจากมีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความคงตัวของสารประกอบฟีโนลิกพบว่า อุณหภูมิ และความเข้มข้นของออกซิเจนในอากาศ มีผลทำให้ปริมาณสารประกอบฟีโนลิกลดลง ซึ่งได้มีการทดลองเก็บสารประกอบฟีโนลิกไว้ที่อุณหภูมิ 20 และ 35 องศาเซลเซียส พบว่า สารประกอบฟีโนลิก ณ อุณหภูมิทั้ง 2 มีปริมาณลดลง โดยที่อุณหภูมิ 35 องศาเซลเซียส มีปริมาณสารประกอบฟีโนลิกลดลงมากกว่า (Talcott ST และคณะ, 2007) ดังนั้นอุณหภูมิที่สูงขึ้นทำให้ปริมาณสารประกอบ ฟีโนลิกลดลง ในด้านปัจจัยเกี่ยวกับความเข้มข้นของออกซิเจนในอากาศ ได้มีการทดลองเก็บสารประกอบฟีโนลิกไว้ในที่ที่มีความเข้มข้นของออกซิเจนต่างกัน คือ ร้อยละ 0, 20 และ 100 พบร่วมที่ความเข้มข้นของออกซิเจนร้อยละ 100 มีปริมาณสารประกอบฟีโนลิกเหลือน้อยที่สุด ส่วนที่ความเข้มข้นของออกซิเจนร้อยละ 20 และ 0 จะมีปริมาณสารประกอบฟีโนลิกมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้น ยิ่งมีความเข้มข้นของออกซิเจนในอากาศมาก ยิ่งทำให้ปริมาณสารประกอบฟีโนลิกลดลง (Van der sluis AA และคณะ, 2007)

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงมีการทดสอบความคงตัวของสารประกอบฟีโนลิกในสารสกัด hairy และในตัวรับยาเม็ดหลังเก็บไว้ 2 เดือน โดยเก็บสารสกัด hairy ให้พั่นแสงไว้ที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส ส่วนยาเม็ดเก็บให้พั่นแสงที่อุณหภูมิห้องในตู้ดูดความชื้น พบร่วม สารประกอบฟีโนลิกในสารสกัด hairy และในตัวรับยาเม็ดมีปริมาณลดลง โดยในสารสกัด hairy ผักกระdone 1 กรัม มีปริมาณสารประกอบฟีโนลิกเหลือเพียง 260.56 มิลลิกรัม คิดเป็นปริมาณสารประกอบฟีโนลิกที่ลดลงร้อยละ 13.15 ซึ่งปริมาณสารประกอบฟีโนลิกที่ลดลงอาจเกิดจากความเข้มข้นของออกซิเจนในอากาศ เนื่องจากเก็บสารสกัดไว้ในบีกเกอร์ที่ปิดด้วยแผ่นอะลูมิเนียม ไม่มีฝาปิดที่มิดชิด จึงอาจทำให้สารสกัดมีโอกาสสัมผัสกับออกซิเจนในอากาศได้มาก ทำให้ปริมาณ

สารประกอบพื้นอโลกลดลง ส่วนยาเม็ดตัวรับที่ 1 และ ตัวรับที่ 2 ก็มีปริมาณสารประกอบพื้นอโลกลดลง เช่นเดียวกัน โดยมีสารประกอบพื้นอโลกที่ลดลงคิดเป็นร้อยละ 80.71 และ 82.95 ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อการลดลงของสารประกอบพื้นอโลก คือ อุณหภูมิ เนื่องจากยาเม็ดทั้ง 2 ตัวรับถูกเก็บที่อุณหภูมิห้อง ซึ่งมีอุณหภูมิสูงกว่า 20 องศาเซลเซียส ดังนั้นจึงทำให้ปริมาณของสารประกอบพื้นอโลกในตัวรับทั้ง 2 ลดลง จากผลการวิจัยครั้งนี้เนื่องจากปริมาณสารประกอบพื้นอโลกในตัวรับยาเม็ดลดลงมากกว่าในสารสกัดหยาบ ดังนั้นปัจจัยด้านอุณหภูมน่าจะมีผลต่อการลดลงของสารประกอบพื้นอโลกมากกว่าปัจจัยด้านความเข้มข้นของออกซิเจนในอากาศ

5.2 ตัวรับลูกอมสมุนไพรกระตุ้นภูมิคุ้มกัน

การตั้งตัวรับลูกอมสมุนไพรกระตุ้นภูมิคุ้มกัน โดยเลือกผักพื้นบ้านในเขตจังหวัดอุบลราชธานีมา 3 ชนิด คือ ต้า (*Cratoxylum formosum* (Jack)) เม็ก (*Syzygium gratum* Wight S.N.Mitra var .gratum.) และกระโดน (*Barringtonia acutangula* (L.)Gaertn.) ในเบื้องต้นได้สกัดสารสำคัญจากผักสดทั้ง 3 ชนิด ในรูปสารสกัดหยาบ (crude extract) โดยใช้ออกซิลแอลกอฮอล์ 70 % v/v และปริมาณผักพื้นบ้านเริ่มต้น 200 กรัม พบร่วมกับสารสกัดหยาบจากผักกระโดนมีปริมาณมากที่สุด คือ ร้อยละ 7.006 ส่วนผักตัวและเม็กมีปริมาณสารสกัดหยาบท่ำกว่า 4.531 และ 2.776 ตามลำดับ สารสกัดหยาบที่ได้จากการต้มตัวรับลูกอมสมุนไพรกระตุ้นภูมิคุ้มกัน ขั้นคล้ายยางไม้แต่สีจะแตกต่างกันเล็กน้อยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบภายในของผักพื้นบ้านนั้นๆ หลังจากได้สารสกัดหยาบจากผักพื้นบ้านทั้ง 3 ชนิด จึงนำไปทดสอบฤทธิ์กระตุ้นภูมิคุ้มกัน โดยพิจารณาถึงการเพิ่มจำนวน T และ B-Lymphocytes ต่อไป

การทดสอบเบื้องต้นเพื่อหาฤทธิ์ที่มีผลต่อการเพิ่มจำนวน T และ B-Lymphocytes ที่ได้จากม้ามหนูพันธุ์ Balb/c ของสารสกัดจากต้า เม็ก กระโดน โดยใช้สารสกัดที่ความเข้มข้นต่างๆ กัน คือ 0 , 12.5 , 25 , 50 , 100 , 200 , 400 และ 800 $\mu\text{g}/\text{ml}$ แก่ T-Lymphocytes ในภาวะที่ถูกกระตุ้นด้วย Phytohemagglutinin (PHA) และ B-Lymphocytes ที่ถูกกระตุ้นด้วย Pokeweed mitogen (PWM) และวัดค่าการเพิ่มจำนวนของ T และ B-Lymphocytes ด้วยวิธี MTT assay โดยวัดค่าการดูดกลืนแสงของ Lymphocytes ที่ได้รับสารสกัดสมุนไพรที่ความเข้มข้นต่างๆ เปรียบเทียบกับเซลล์ที่ไม่ได้รับสมุนไพร โดยใช้เครื่อง ELISA reader ความยาวคลื่น 570 nm และใช้ความยาวคลื่น 620 nm เป็น reference wavelength แล้วนำไปคำนวณหาค่า Lymphocyte Proliferation Index (PI) พบร่วมกับสารสกัดตัวอื่นที่ไม่มีความเป็นพิษต่อเซลล์ T และ B-Lymphocytes

และยังมีฤทธิ์กระตุ้นการเพิ่มจำนวนของ T และ B-Lymphocytes อย่างไม่มีนัยสำคัญ ($p\text{-value} = 0.734, 0.291$) ที่ความเข้มข้น $12.5 - 400 \mu\text{g/ml}$ แสดงให้เห็นว่าตัวเป็นสมุนไพรพื้นบ้านที่สามารถรับประทานได้อย่างปลอดภัยและมีฤทธิ์ในการกระตุ้นภูมิคุ้มกัน สำหรับสารสกัดเม็ดไม้มีความเป็นพิษต่อเซลล์ T และ B-Lymphocytes และยังมีฤทธิ์กระตุ้นการเพิ่มจำนวนของ T และ B-Lymphocytes อย่างไม่มีนัยสำคัญ ($p\text{-value} = 0.075, 0.116$) ที่ความเข้มข้น $12.5 - 200 \mu\text{g/ml}$ แต่หากความเข้มข้นเพิ่มขึ้นจะมีผลยับยั้งการเพิ่มจำนวนของ T และ B-Lymphocytes แสดงให้เห็นว่าเม็ดไม้มีฤทธิ์ในการกระตุ้นภูมิคุ้มกัน สรุนสารสกัดกระdone ไม่มีความเป็นพิษต่อเซลล์ T และ B-Lymphocytes และยังมีฤทธิ์กระตุ้นการเพิ่มจำนวนของ T-Lymphocytes อย่างไม่มีนัยสำคัญ ($p\text{-value} = 0.260$) และ B-Lymphocytes อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.049$) ที่ความเข้มข้น $12.5 - 400 \mu\text{g/ml}$ แสดงให้เห็นว่ากระdone เป็นสมุนไพรพื้นบ้านที่สามารถรับประทานได้อย่างปลอดภัยและมีฤทธิ์ในการกระตุ้นภูมิคุ้มกัน ดังนั้น จึงคัดเลือกสารสกัดเออิลแลกออกออล์ของกระdone มาพัฒนาเป็นตัวรับเม็ดคอมสมุนไพร โดยคำนวณปริมาณที่ควรได้รับต่อวันจากปริมาณน้ำในร่างกาย และความเข้มข้นของสารสกัดสมุนไพรที่แสดงฤทธิ์เพิ่มจำนวน T และ B-Lymphocytes แต่ไม่ทำให้เกิดพิษต่อเซลล์ พบร่วมกับสารสกัดเออิลแลกออกออล์ของกระdone ควรรับประทาน 750 มิลลิกรัมต่อวัน ตามลำดับ

การเตรียมตัวรับเม็ดคอมสมุนไพร เริ่มจากการทดลองเตรียมเบสที่เหมาะสมก่อนที่จะใส่สารสกัดสมุนไพร โดยเตรียมหั้งหมดสามแบบ ได้แก่ ลูกอมแบบแข็ง เ洁ลล์ และช็อกโกแลต สำหรับลูกอมแบบแข็งนั้น ปัญหาที่พบ คือ ในขั้นตอนการเตรียมจะใช้อุณหภูมิสูงเพื่อหลอมน้ำตาลทราย และกลูโคสที่ซึ่งเป็นตัวเร่งการเดินสารสกัดสมุนไพรจะทำให้สารสำคัญในสมุนไพรลายตัว แต่หากรอเติมตอนที่อุณหภูมิลดต่ำลง จะเกิดการแข็งตัวทำให้ไม่สามารถผสมสารสกัดสมุนไพรเข้าเป็นเนื้อเดียวกันได้ ผู้วิจัยจึงเลือกการเตรียมแบบสวิธอินที่ใช้อุณหภูมิต่ำลงในการเตรียม นั่นก็คือ การเตรียมเป็นเจลล์ ในการเตรียมครั้งแรก เมื่อเติมสารสกัดสมุนไพรลงในเบสพบว่าสารสกัดสมุนไพรมีการจับตัวกันเป็นก้อน ทำให้เห็นเป็นจุดสีดำกระจายอยู่ทั่วลูกอม ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากสารสกัดสมุนไพรมีอุณหภูมิต่ำประมาณ 4 องศาเซลเซียส เมื่อเติมลงเบสที่มีอุณหภูมิสูงจึงเกิดการแยกตัว การแก้ไขทำได้โดย การอุ่นสารสกัดสมุนไพรให้มีอุณหภูมิสูงขึ้นเล็กน้อย ซึ่งผลการทดลองพบว่าสารสกัดสมุนไพรสามารถเข้าเป็นเนื้อเดียวกันกับเบสได้ดีขึ้น แต่สารสกัดยังมีการจับตัวกันเป็นก้อน แม้จะกระจายทั่วแต่ลักษณะที่ได้ไม่สวยงาม ซึ่งอาจเกิดจากความไม่เข้ากันกับสารประกอบในตัวรับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทดลองเตรียมตัวรับโดยใช้ช็อกโกแลตเป็นเบส เนื่องจากใช้อุณหภูมิต่ำในการเตรียม และสีของช็อกโกแลตมีสีเข้มน่าจะกลับสีที่ไม่สวยงามของสมุนไพรได้ดี

เมื่อพิจารณาจากลักษณะภายนอก ความเข้ากันได้ของตัวรับ ความคงตัว และร形状 พบร่วม ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับพัฒนาเป็นเม็ดอมสมุนไพรจากกระโน้น คือ ตัวรับช็อคโกแลต

5.3 ตัวรับแผ่นฟิล์มสมุนไพรเพื่อนำมายืนช่องปาก

การตั้งตัวรับแผ่นฟิล์มเพื่อนำมายืนช่องปาก เป็นการพัฒนาตัวรับ Base film โดยทำการเปลี่ยนแปลงชนิดและความเข้มข้นของพอลิเมอร์ ได้แก่ 5% Tacca flour, 10% Tacca flour, 15% Tacca flour, 10% Pectin, 15% Pectin, 5% Pullulan, 10% Pullulan, 15% Pullulan, 5% Gelatin, 10% Gelatin, 2% HPMC และ 1.67% Xanthan gum จากนั้นพัฒนาสูตร Base film โดยนำพอลิเมอร์ที่เหมาะสมตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปมาผสมกันที่ความเข้มข้นต่างๆ จนได้แผ่นฟิล์มที่มีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสม คือ มีความร่อนง่าย มีความหนา ความกรอบ ความแข็ง ความใส และความสามารถในการละลายในปากที่ดี จากนั้นจึงนำสารสกัดเมิก์ที่ความเข้มข้น 5 mg/ml มาบรรจุลงใน Base film ที่คัดเลือก และนำแผ่นฟิล์มสมุนไพรเมิก์ที่ได้ไปทดสอบฤทธิ์ในการยับยั้งเชื้อ *S. aureus*, *S. faecalis* และ *B. subtilis* โดยวิธี Disc-diffusion assay ซึ่งได้ผลการทดลองดังนี้

1. ผลการเตรียมแผ่นฟิล์มสมุนไพรเมิก

จากการทดลองเปลี่ยนแปลงชนิดและความเข้มข้นของพอลิเมอร์ ได้แก่ Tacca flour, Pectin, Pullulan, Gelatin, HPMC และ Xanthan gum ที่ความเข้มข้นต่างๆ กัน มาเตรียมเป็น Base film พบร่วม Tacca flour จะทำให้แผ่นฟิล์มมีความกรอบมาก โดย 5% Tacca flour มีความกรอบน้อยที่สุด Pectin จะทำให้แผ่นฟิล์มที่มีลักษณะเหลืองใส แต่มีความกรอบน้อย Pullulan จะทำให้แผ่นฟิล์มมีลักษณะใสคล้ายพลาสติก กรอบและมีความแข็งมาก Gelatin จะทำให้แผ่นฟิล์มมีลักษณะนิ่ม โดย 10% Gelatin จะทำให้แผ่นฟิล์มมีความนิ่มมาก มีความกรอบน้อย แต่แข็งมาก ซึ่งการลดความเข้มข้นลงจะทำให้แผ่นฟิล์มมีความกรอบเพิ่มขึ้น แต่มีความแข็งลดลง และ Gelatin จะให้แผ่นฟิล์มที่มีลักษณะเหลืองใส ร่อนออกได้ง่าย HPMC จะทำให้แผ่นฟิล์มมีลักษณะนิ่ม Xanthan gum จะทำให้แผ่นฟิล์มมีลักษณะใส แต่มีฟองอากาศมาก ซึ่งแผ่นฟิล์มจะมีความกรอบมากและแตกง่าย จึงมีการพัฒนาสูตรตัวรับต่อไปโดยเลือกความเข้มข้นพอลิเมอร์ได้�ว่า ที่เหมาะสมตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไปมาผสมกัน พบร่วม Base film ที่มีลักษณะดีที่สุด คือ 5% Tacca flour + 5% Pectin + 1.5% HPMC + 0.25% Glycerin ที่ผสมกันในอัตราส่วน 1:1:1:0.25 โดยน้ำหนัก จากนั้นจึงนำสารสกัดเมิก์ที่ความเข้มข้น 5 mg/ml มาบรรจุลงใน Base film ที่คัดเลือก ซึ่งพบว่า แผ่นฟิล์มสมุนไพรเมิกมีลักษณะทางกายภาพที่ค่อนข้างดี คือ มีความร่อนง่าย กรอบปานกลางแข็งน้อย ความหนาที่ค่อนข้างเหมาะสม มีสีเขียวโปร่งใส และมีค่าการละลายเท่ากับ 6.54 ± 1.84 นาที แต่เมื่อทำการทดสอบความแผ่นฟิล์มสมุนไพรเมิกในปากของอาสาสมัครจำนวน 10 คน จะใช้

เวลาในการละลายประมาณ 1 นาที ซึ่งสามารถละลายในปากได้ภายในเวลาที่เหมาะสม จากนั้นจึงนำไปทดสอบฤทธิ์ในการยับยั้งเชื้อต่อไป

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพในการยับยั้งเชื้อของแผ่นฟิล์มสมุนไพรเม็ก

จากการทดลองนำแผ่นฟิล์มสมุนไพรเม็กไปทดสอบฤทธิ์ในการยับยั้งเชื้อ *S. aureus*, *S. faecalis* และ *B. subtilis* ด้วยวิธี Disc-diffusion assay โดยโดยใช้สารสกัดเม็กเป็น Positive control และใช้ Base film ที่ยังไม่เติมสมุนไพรเป็น Negative control และใช้ Listerine® ซึ่งมีคุณสมบัติเป็น Mild antiseptic มาทดสอบฤทธิ์ในการยับยั้งเชื้อ เพื่อใช้เป็นตัวเปรียบเทียบ พบว่า แผ่นฟิล์มสมุนไพรเม็กสามารถยับยั้งเชื้อ *S. aureus*, *S. faecalis* และ *B. subtilis* ได้เช่นเดียวกับสารสกัดเม็ก โดยเกิด Inhibition zone เฉลี่ยเท่ากับ 9, 12 และ 10.67 mm ตามลำดับ ส่วน Listerine® มีฤทธิ์ในการยับยั้งเชื้อ *B. subtilis* เพียงชนิดเดียว และ Base film ไม่มีฤทธิ์ในการยับยั้งเชื้อเลย